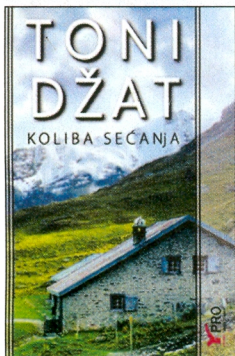

Tony Judt KOLIBA SEĆANJA

Prevod: Slobodanka Glišić i Slavica Miletić

Yes-Pro izdavaštvo, 2011.

Istoričar Tony Judt, u svetu cenjen i često apostrofiran, kod nas je uglavnom bio nepoznat. Stvari su se drastično promenile ove godine, kada je njegova knjiga *Koliba sećanja* postala sasvim neočekivani knjižarski hit, i to sasvim zahvaljujući moći usmene preporuke. Na sreću, ovde govorimo o dragocenom izdanju i zasluženom bestselleru s punim pravom. *Knjiga sećanja* jeste memoarska

proza u vidu zbirke eseja na razne teme, od gastronomskih do političkih. Memoarska proza nije nikakva novina u ovdašnjoj knjižarskoj ponudi, ali izdanja poput *Kolibe sećanja* svakako jesu, tim pre što se ova knjiga nametnula uprkos činjenici da je reč o autoru nepoznatom kod nas, a koji svakako ne dolazi iz sveta estrade, kako muzičko-glumačke tako i političke. Tony Judt je na prvom mestu istoričar, i ta činjenica svakako predstavlja važan deo njegovog identiteta i neophodan pokazatelj o prirodi ove njegove proze. Osim toga, ne sme se izostaviti još jedna značajna činjenica — Judt je ove eseje stvarao (tačnije, diktirao) tokom poslednje godine svog života, dok se nosio s teretom uznepredovale Gerigove bolesti (poremećaj motornog neurona) zbog koje je bio potpuno oduzet i zavisio od pomoći drugih. U tako drastičnim zdravstvenim okolnostima, kada se bližio i gubitak moći govora, Judt je sastavio ovu zbirku sećanja na važne trenutke i odrednice svog života. U stisci s vremenom, kako sam kaže, bio je lišen usluga „unutrašnjeg cenzora“, a njegov naum bio je da stvori „uspešno povezivanje i preplitanje privatnog i javnog, promišljenog i intuitivnog,

onoga čega se seća i onoga što oseća“. U toj je nameri u potpunosti uspeo; tako se njegova *Koliba sećanja* može posmatrati i kao izrazito uspeo pokušaj stvaranja svojevrsne istorije privatnih života u zanimljivom trenutku poratne Britanije, Evrope i Amerike. Proza Tonyja Judta naprosto pleni spojem zrelosti, samosvesti, (auto)ironije, proživljenosti, jezičkog rafinmana. Bilo da govori o hrani (u eseju u kom bravurozno žonglira s pojmovima hrane i svog jevrejskog identiteta, pomeřenog u kokni ambijent), levičarskom cionizmu, narastanju nove evropske intelektualne elite ili preseljenju na američki kontinent, Judt, zapravo, kontemplira na temu ključnih odrednica egzistencije, a to bi u njegovom slučaju bili moralna ozbiljnost i samopregrok uvek i svugde. *Koliba sećanja* preobražava se čas u višeznačnu istoriju druge polovine jednog nesumnjivo zanimljivog veka, čas u naglašeno intimističku ispovest o stvarnoj mogućnosti povratka kući, naravno, pod uslovom da se tamo vraćamo bogatiji i obeleženi iskustvom i mudrošću koje smo stekli tokom tog dugog putovanja od sebe nazad ka sebi.

Zoran Janković